

**רע"פ 7940/14 - סבן יעקב - ציוד לבניין בע"מ, סבן יעקב, סבן הרצל ז"ל
נגד מדינת ישראל**

בבית המשפט העליון

רע"פ 7940/14

לפני:

כבוד השופט א' שהם

- המבקשים:
1. סבן יעקב - ציוד לבניין בע"מ
2. סבן יעקב
3. סבן הרצל ז"ל

נ ג ד

המשיבה:

מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דיןו של בית המשפט
מחוזי תל אביב, מיום 23.9.2014, בעפ"א
14-13935-05-13, שניתן על-ידי כב' השופט הבכיר צ'
גורפינקל

עו"ד דן צפריר; עו"ד אלדד מלר; עו"ד שני וקסלר
בשם המבקשים:

החלטה

1. לפניה בקשה לרשות ערעור על פסק דיןו של בית המשפט המחוזי (כב' השופט הבכיר צ' גורפינקל) בעפ"א 13935-05-14, מיום 23.9.2014, בגין נדחה ערעור על פסק דיןו של בית המשפט לעניינים מקומיים ברמת גן (כב' השופט י' שקד) (להלן: בית המשפט לעניינים מקומיים), בתו"ב 10-11-591229 ובתו"ב 10-11-59130-14.1.2013, הכרעת דין מיום 27.3.2014 וגזר דין מיום 14.1.2013.

2. בד בבד עם הבקשתה לרשות ערעור, הוגשה בקשה לעיכוב ביצוע הצווים השיפוטיים שניתנו בגזר דין של בית

עמוד 1

המשפט לעניינים מקומיים. בהחלטתי מיום 23.11.2014, הוריתי על עיקוב ביצוע צו ההריסה שהושת על המבוקשים, עד להכרעה בבקשת רשות ערעור.

רקע והליך קודמים

3. נגד המבוקשים 1-2 (להלן: המבוקשים) הוגשו שני כתבי אישום. בכתב האישום הראשון יוחסה למבוקשים עבירה של שימוש במרקען ללא היתר, לפי סעיף 145(א)(3) וסעיף 204(א) לחוק התכנון והבנייה התשכ"ה-1965 (להלן: חוק התכנון והבנייה); וכן עבירה של שימוש במרקען חקלאית בגין הוראות הtospat הראשונה לחוק התכנון והבנייה, לפי סעיפים 156(א) ו-204(א) לחוק התכנון והבנייה, ולפי תקנה 1(1) לתקנות התכנון והבנייה (עובדת ושימוש הטעונים יותר), התשכ"ז-1967. בכתב האישום השני, יוחסה למבוקשים עבירה של אי קיום צו שיפוטי, לפי סעיף 210 לחוק התכנון והבנייה. במסגרת הסדר טיעון, הודה המבוקשים במינוים בכתב האישום, וב הכרעת דין מיום 14.1.2013, הרשע בית המשפט לעניינים מקומיים את המבוקשים בעבירות שנמנו לעיל.

4. לאחר שחלפו כתשעה חודשים מיום הכרעת הדין, הגיעו המבוקשים בקשה לחזור בהם מהודאותם בכתב האישום. בהחלטתו של בית משפט השלום, מיום 11.11.2013, נדחתה בקשה זו. בית המשפט לעניינים מקומיים הדגיש בהחלטתו, כי מדובר בבקשת חסרת בסיס, ובאופן חריג, נשלחה האפשרות להשיט על המבוקשים הוצאות משפט.

5. ביום 27.3.2014, לאחר שנשמעו טענות הצדדים לעונש, גזר בית המשפט לעניינים מקומיים את דין של המבוקשים. במסגרת גזר הדין, עמד בית המשפט על חומרתן של עבירות התכנון והבנייה, אשר הפכו ל"מכת מדינה", וכן הודגשה חומרת התופעה של אי קיום צוים שיפוטיים, אשר חותרת תחת שלטון החוק. עוד צוין בגזר הדין, כי קיימת מגמת החמרה בעניינים של עברייני בניה שביצעו עבירות לשם הפחת רווח כלכלי. בית המשפט הדגיש את משך הזמן הארוך שבו פעלו המבוקשים בגין דין ולצויים שיפוטיים, כאשר המועד המקורי שנקבע להריסת המבנים הבלתי חוקיים החל כבר ביום 10.12.2005, ולאחר מציאו הליכי העreau וביקשת רשות ערעור, נדחה מועד זה עד ליום 3.8.2007, בעוד שכתב האישום הוגש בחולף מספר שנים, בחודש נובמבר 2010. כמו כן צוין, כי השטח בו נעשה שימוש בלתי חוקי, למטרה מסחרית, משתרע על פני כ-300 מ"ר. לאחר זאת, נדרש בית המשפט בארכיות לטענתם של המבוקשים, לפיה הם זכאים להגנה מן הצדק בשל התנהלותם של מוסדות התכנון. בהקשר זה נקבע, כי המבוקשים המשיכו בפעולות העסקית שלא כדין, ובניגוד לצו השיפוטי, אך יחד עם זאת, התנהלותה הביעית של המשיבה, לצד מאמציהם של המבוקשים לקבל החלטם, מהווים "שיקול מסוים להקלת בעונש". בנוספ', ניתנה הדעת גם לנסיבותו האישיות של המבוקש 2, כשיעור לקולקה; ולעברו הפלילי המכבד בעבירות תכנון ובניה, כשיעור לחומרה. לאחר בוחנת מכלול השיקולים הרלוונטיים, השיט בית המשפט על המבוקש 1 תשלום היל השבה בסך 530,000 ש"ח, וכן בסך 400,000 ש"ח. על המבוקש 2 הושטו העונשים הבאים: הארכת המאסר המותנה שעד לחובתו, לתקופה של שנה אחת נוספת; מסר על תנאי, במשך 18 חודשים, לבסוף עבירות לפי חוק התכנון והבנייה או חוק רישיון עסקים התשכ"ח-1968; קנס בסך 400,000 ש"ח; והתחייבות כספית בסך 1.2 מיליון ש"ח.

6. המבוקשים עירעו על הכרעת הדין ועל גזר הדין לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו. בפסק דין של בית המשפט המחוזי, מיום 23.9.2014, נדחו טענותיהם של המבוקשים, ונקבע כי בקשרם לחזור בהם מן ההודאה, הוגשה בשלב מאוחר יחסית של ההליך, וחזקת על המבוקשים, שהיו מיוצגים, "שקללו היטב את צעםם וככללו את מעשייהם, וסבירו שהודאותם טיפול עימם". כמו כן, נדחתה טענתם של המבוקשים להגנה מן הצדק, נוכח ההפרה הבוטה של צו

שיפוטי, ולאחר שהמבקשים הפעילו עסק במשפט עשרות שנים, על פני שטח נרחב ביותר. אשר לגור הדין נקבע, כי הוא מבטא באופן ראוי את חומרת המעשים, והוא "מאוזן ונכון".

הבקשה לרשות ערעור

7. בבקשתו שלפני נטען, נסקרו בארכיות ההליכים הפליליים וה騰ונאים שהתנהלו בעניינם של המבקשים, החל משנת 2004, כאשר לטענת המבקשים, הם פעלו במשך תקופה ממושכת להסדר ולהכשיר את הבניה והשימוש במקרקעין. אשר לכטב האישום הראשון, טענו המבקשים כי ביום 20.3.2006, ניתן להם היתר לשימוש חורג, ולמרות זאת הוגש נגדם כתוב האישום. אשר לכטב האישום השני, בגין אי ביצוע צו הריסה שיפוטי משנת 2004, הפנו המבקשים טענות גם נגד פסק הדין המקורי, בגיןו הוצאה צו הריסה שיפוטי. עוד נטען על-ידי המבקשים, כי עד ליום 30.6.2009, עוכב ביצועו של צו הריסה בהחלטות שיפוטיות, וביום 2.8.2009, ניתן היתר בניה מטעם הוועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת גן, אשר בוטל מאוחר יותר, בהחלטתה של ועדת העරר. בשלב זה, פעלו המבקשים לקדם תכנית מתאראן מקומית ותוכנית מתאראן מפורשת, במטרה להכשיר את הבניה. בשנת 2012, ניתנו למבקשים היתרים, פעם נוספת, וגם הפעם בוטלו היתרים אלו על-ידי ועדת הערר. המבקשים הגיעו עתירה מינהלית נגד החלטתה של ועדת הערר, אך נוכח העורוותו של בית המשפט לעניינים מינהליים, משכו המבקשים את העתירה והגישו תחתיה עתירה חדשה.

8. טענותיהם המשפטיות של המבקשים הן שלוש. ראשית, נטען כי היה מקום להתריר למבקשים לחזור בהם מהודאותם בכתביהם האישום. לטענת המבקשים, הם הודיעו במוחוס להם, למרות שלשיטתם הם פעלו כדין, והרצון לחזור מן ההודאה היה רצון כנה להוכיח את חפותם. הודגש, כי הבקשה לחזרה מהודאה הוגשה לפני שניתן גזר הדין, ובנסיבות אלה, כאשר לא היה חש שהבקשה הוגשה ממניע טקטי, שגה בית המשפט לעניינים מקומיים בכך שלא נעתר לבקשה. שניית, נטען על-ידי המבקשים, כי נוכח מתן היתרים בשנת 2009, היה צורך לבטל את כתב האישום, ולשיטותם העבירות שייחסו להם בטלו מעיקרן. בנוסף, טענו המבקשים, כי שגה בית המשפט המחויז בכך שלא העניק להם הגנה מן הצדק, שכן לשיטותם מדבר במקורה חריג, שבו הייתה הצדקה שלא לקיים את צו הריסה השיפוטי, אשר ניתן עקב טעות תכניתית ארוכת שנים", ונפל בו פגם היורד לשורשו של עניין. המבקשים מתארים התנהלות "שערורייתית" של רשיית התקנון, שפגעה בצדתו של ההליך הפלילי, ואסופה פגמים אשר מחיבת, לשיטותם, את ביטולו של כתב האישום, או לחלופין, הקלה בעונש.

9. לבסוף, טענו המבקשים, כי עניינם מעורר שאלות עקרוניות ומתקיימות בו נסיבות חריגות, בכך שנגרם להםועל חמור ועיוות דין. בשולי הדברים, ביקשו המבקשים שיינתן להם זמן להיערך לביצוע הריסה, בפרט נוכח ההשפעה הצפואה של ביצוע צו הריסה, על גורלן של 80 משפחות אשר קשורות לפעילויות העסקית שנעשית במקום.

דין וכרכעה

10. חרב טענותיהם של המבקשים, איני סבור כי נגרם להם עיוות דין, או כי עניינם מצרייך דין בסוגיה משפטית אשר חריגת מעניינים הפטרי. לפיכך, הבקשה שלפני איננה עומדת באמות המדינה שנקבעו לעניין מתן רשות ערעור "בגלגול שלישי", ודינה להידחות (רע"פ 8275/14 אבו לבן' ב' מדינת ישראל (7.12.2014); רע"פ 7992/14 צוקר נ' עיריית תל אביב (3.12.2014); רע"פ 14/7789 זחאייה נ' מדינת ישראל (1.12.2014)).

11. למעלה מן הצורך יצוין, כי גם לגופו של עניין, לא מצאתי כל ממש בטענותיהם של המבוקשים. הכלל הוא, כי בית המשפט יתיר לנאים לחזור בו מהודאותו רק "מנינויים מיוחדים שיירשמו" (סעיף 153(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982). בקשותם של המבוקשים לחזרה מהודאה הגושא, אמנם, עובר למתן גזר הדין, אך לאחר שחלף זמן רב מאז הכרעת הדין, ולאחר שהתקיימו מספר דינונים לעניין העונש. בהחלטתו של בית המשפט לעניינים מקומיים, ביום 11.11.2013, נמתחה ביקורת חריפה על המבוקשים, ונאמר כי "הטענות בבקשתה הינה לכותיות, בלתי מפורטות, חלון הארי סתום, וחיב אונכי להוסיף, כי הן נראהות יותר כאמירות שהופרכו סתמית לחיל האוויר ללא כל בסיסים עובדתי, משפטיא או אחר". בנסיבות אלה,ברי כי לא היה כל מקום להיעתר לבקשתה, ויצוין, כי הקישור שניסו המבוקשים לעורר בין השינוי בעמדתה של המשיבה לבין הזרה מהודאה, אינו תומם להבהרת העניין. לא לモතר הוא לציין, כי במסגרת הסדר הטיעון, הוסכם כי המאסר המותנה שריחף מעל לראשו של המבוקש 2, לא יופעל במסגרת גזר הדין, ועל פניו, נעוצה בכך הטבה משמעותית עבורו.

12. אשר להיתרים שניתנו למבוקשים בשנת 2009, על-ידי הוועדה המקומית לתכנון ובניה רמת גן, יש להציג כי היתרים אלו בוטלו בחלוף מספר חודשים, ולא עליה בידי המבוקשים ליתן הסבר ראוי לשמו, לעובדה שלאחר ביטול היתרים, הם המשיכו לפעול בגיןו לדין ולצטו השיפוטי. יצוין, כי המבוקשים אכן פעלו במרץ להכשיר את הפעולות המסחרית שנעשתה על-ידם, אך מן הראי הוא לחזור ולהזכיר, כי "הקו המנחה הוא תקין, מבון בגדרי מדיהות ושליש, כדי לשרש מחשבה שהחוק הוא המלצה, שאפשר להקדים נעשה (נבנה) לנשמע (אישור תכנוני)" (עמ' 65/13)((7.7.2013).

13. לבסוף, יצאנו, כי מקובלת עליי עדותן של הערכאות הקודמות בסוגיית ההגנה מן הצדקה, כפי שיושמה בנסיבות המקירה. בヅר הדין נאמר, כי התנהלותם של חלק ממוסדות התקנון, בעניינים של המבוקשים, לאורך השנים, מעוררת "תהיות מסויימות". ואולם, אין בכך כדי להafil על הפגם בהתנגדותם של המבוקשים, אשר שמו למטרם את שלטון החוק ואת הצעו השיפוטי שהוצע במסגרת גזר דין מיום 10.11.2004, ככלומר לפני מעלה מעשר שנים. וידגש, כי לא היה כל מקום לחזור ולהפנות, במסגרת התביעה דן, טענות כלפי צו הירישה גופו, לאחר שערעור מטעם המבוקשים נדחה (ע"פ (ת"א) 72202/04), וכן נדחתה בקשה לרשויות ערעור (רע"פ 07/5607). להתנהלותן של הרשות נתן משקל לעניין העונש, אשר נוכח הנسبות החמורות של ביצוע העבירות, איןנו נוטה לחומרה כלל וכלל. כמו כן, לרשות המבוקשים עמדו שנים רבות להתקנון לביצוע צו הירישה, ואני רואה מקום ליתן לשם כך ארכה נוספת.

14. על יסוד האמור, הבקשה לרשויות ערעור נדחתה, והחלטתי מיום 23.11.2014, מתבטלת בזאת.

ניתנה היום, ט"ז בכסלו התשע"ה (8.12.2014).

שׁוֹפֵט